

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 203/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Silviou Bartkovou, Advokátska kancelária JUDr. Martin Bartko – JUDr. Silvia Bartková, Piaristická 6667, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 6 CoP 5/2015 a jeho uznesením č. k. 6 CoP 5/2015-329 z 28. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp.zn. 6 CoP 5/2015 a jeho uznesením č. k. 6 CoP 5/2015-329 z 28. januára 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 28. januára 2015“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že z manželstva sťažovateľky s [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „otec“), občanov Slovenskej republiky, sa narodila dcéra [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „maloletá“). Manželstvo bolo právoplatne rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 126/2010-113 z 29. septembra 2010 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 19 Co 364/2010-132 zo 16. decembra 2010. Maloletá bola na čas po rozvode zverená do osobnej starostlivosti sťažovateľky a jej otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu. Rozsudkom okresného súdu č. k. 12 C 126/2010-143 z 9. februára 2011 bol upravený styk otca s maloletou tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou každý párnny týždeň, počínajúc nedeľou od 18.00 h do nasledujúcej nedele do 18.00 h, okrem vymedzených výnimiek vzťahujúcich sa na sviatky a prázdniny.

Sťažovateľka návrhom podaným okresnému súdu 30. apríla 2012 navrhla zmeniť doterajšiu úpravu styku otca s maloletou tak, že otec bude oprávnený stýkať sa s maloletou každý párnny víkend v čase od soboty od 9.00 h do nedele do 18.00 h.

Okresný súd vedie konanie vo veci pod sp. zn. 26 P 121/2012 a na návrh sťažovateľky vo veci nariadil znalecké dokazovanie z odboru psychológie. Súdny znalec [REDAKOVANÉ] v znaleckom posudku z 31. októbra 2013 odporučil ponechať terajšiu úpravu styku a zároveň v ňom uviedol, že obaja rodičia maloletej by si mali uvedomiť, že nie sú súpermi, ale partnermi pri výchove maloletej a mali by zlepšiť vzájomnú komunikáciu.

V konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 26 P 121/2012 sťažovateľka podala okresnému súdu 13. decembra 2013 návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým žiadala upraviť styk otca s maloletou na každú párnú sobotu a každú párnú nedeľu v čase od 10.00 h do 16.00 h, ktorý bol právoplatne zamietnutý uznesením okresného súdu č. k. 26 P 121/2012-120 z 9. januára 2014 v spojení s potvrdzujúcim uznesením krajského súdu č. k. 6 CoP 11/2014-141 z 5. februára 2014.

Okresný súd vo veci nariadil pojednávanie na 12. september 2014, ktoré bolo bez prerokovania veci na žiadosť právneho zástupcu otca maloletej odročené na 12. november 2014.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu 30. októbra 2014 ďalší, v poradí druhý návrh na nariadenie predbežného opatrenia, v podstate identický s jej prvým návrhom (doručeným 13. decembra 2013).

Na pojednávaní vo veci 12. novembra 2014 okresný súd vypočul rodičov maloletej a pojednávanie odročil na neurčito pre účely nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania.

Následne bola okresnému súdu predložená písomná správa kolízneho opatrovníka z 20. novembra 2014, v ktorom kolízny opatrovník uvádza svoje zistenia o prešetrení pomerov pre účely rozhodnutia o navrhovanom nariadení predbežného opatrenia.

Okresný súd uznesením č. k. 26 P 121/2012-268 z 28. novembra 2014 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 28. novembra 2014“) nariadil na základe návrhu sťažovateľky predbežné opatrenie, podľa ktorého je otec oprávnený stretávať sa s maloletou každý párný víkend v párnú sobotu v čase od 10.00 h do 18.00 h a párnú nedeľu od 10.00 h do 16.00 h, a to do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Otec maloletej 5. decembra 2014 podal odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia z 28. novembra 2014.

Sťažovateľka uviedla, že 15. decembra 2014 a 12. januára 2015 bola jej právna zástupkyňa nahliadnuť do súdneho spisu pre účely zistenia, či nedošlo k doplneniu odvolania podaného otcom maloletej, a 15. januára 2015 doručila okresnému súdu svoje vyjadrenie k odvolaniu otca maloletej, ktoré je žurnalizované na č. l. 292 až 304 súdneho spisu.

Spis bol predložený krajskému súdu 16. januára 2015 a následne bolo krajskému súdu doručené 20. januára 2015 podanie otca maloletej označené ako „*doplnenie podania*“ žurnalizované na č. l. 306 až 328 súdneho spisu.

Krajský súd o odvolaní otca maloletej proti uzneseniu okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia z 28. novembra 2014 rozhodol napadnutým uznesením z 28. januára 2015, ktorým uznesenie okresného súdu z 28. novembra 2014 zmenil tak, že návrh sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Sťažovateľka v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie uviedla:

«Sťažovateľ sa s uvedeným uznesením odvolacieho súdu nestotožňuje, toto považuje za protiústavné, protizákonné a arbitrárne, pričom postup odvolacieho súdu považuje za nezákonný a porušujúci jeho ľudské práva a základné slobody. ...

K odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred odvolacím súdom došlo tým, že odvolacím súdom mu nebolo doručené zásadné podanie otca maloletej nazvané „ako doplnenie podania“, ktoré bolo odvolaciemu súdu doručené dňa 20.01.2015 a na podklade ktorého dovolací súd rozhodol. K odňatiu možnosti konať pred súdom došlo aj tým, že odvolací súd si žiadnym spôsobom nepreštudoval, dokonca ani len nepovšimol, podanie sťažovateľa nazvané ako „vyjadrenie matky k odvolaniu otca proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č. k. 26P/121/2012-268 zo dňa 28.11.2014“, ktoré bolo preukázateľne súdu I. st. doručené dňa 15.01.2015 a je založené na číslach listu 292 - 304 súdneho spisu. Krajský súd v

Trenčine, ako súd odvolací, tak neprípustné zaťažil svoje konanie vadou a veľmi vážnym spôsobom porušil ľudské práva a základné slobody sťažovateľa. Je neprípustné, aby odvolací súd, hoci v konaní o predbežnom opatrení, rozhodoval na podklade odvolacích námietok, o ktorých neinformoval druhého účastníka konania, neumožnil sa k nim vyjadriť a dokonca pri svojom rozhodovaní úplne arbitrárne neprihliadol na obsah podania druhého účastníka, preukázateľne doručeného do súdneho spisu. ...

Nariadenie predbežného opatrenia má dočasný charakter. Pri nariaďovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi, je postačujúce, pokiaľ sú tieto skutočnosti osvedčené. Je potrebné však zdôrazniť, že aj v konaní o predbežnom opatrení musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu, ako to už viackrát konštatoval Ústavný súd Slovenskej republiky. To sa však v napadnutom odvolacom konaní nestalo a moje základné práva a ľudské slobody matky boli odvolacím súdom flagrantným spôsobom porušené.

K problematike odňatia možnosti konať pred súdom zaujal už viackrát právne stanovisko Najvyšší súd Slovenskej republiky (napríklad uznesenia z 20. apríla 2011 sp. zn. 3Cdo/24/2011, z 13. októbra 2011 sp. zn. 3Cdo/213/2011, z 15. decembra 2011 sp. zn. 3Cdo/129/2011, ako aj z 10. januára 2013 sp. zn. 3Cdo/258/2012). Opakovane v nich uviedol, že absencia vyjadrenia k opravnému prostriedku druhého účastníka konania je právne relevantná vtedy, keď súd rozhodujúci o opravnom prostriedku založil svoje rozhodnutie práve na vyjadrení k tomuto opravnému prostriedku, teda vtedy, keď vyjadrenie k právnemu prostriedku malo zásadný vplyv na rozhodnutie o opravnom prostriedku.

Sťažovateľ tiež poukazuje na jedno z posledných rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva proti Slovenskej republike, kedy Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku zo dňa 13.01.2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike uviedol, že pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nemožnosti sťažovateľky vyjadriť sa k vyjadreniu odporcu v rámci odvolacieho konania, Európsky súd pre ľudské práva bol toho názoru, že aj keď predmetné

vyjadrenie odporcu neobsahovalo žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľke mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním. Keďže tomu tak nebolo, došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé konanie, zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru. ...

Nie je... pravdou, že súd I. st. rozhodol len na základe správy kolízneho opatrovníka, ako to mylne konštatuje odvolací súd. Pred nariadením predmetného predbežného opatrenia kolízny opatrovník na pokyn súdu I. st. vykonal rozsiahle šetrenie v základnej škole, ktorú maloletá navštevuje, vykonal pohovor s riaditeľkou základnej školy, vykonal pohovor s triednou učiteľkou maloletej, vykonal pohovor s výchovnou poradkyňou maloletej, vypočul maloletú [REDAKOVANÉ] vykonal miestne šetrenie v domácnosti matky, mal snahu vykonať miestne šetrenie v domácnosti otca, tento však bol 2x nezastihnutý, tak bol následne otec maloletej vypočutý na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín. Matka teda rozhodne nezdieľam názor otca v jeho odvolaní, že súd I. st. pred nariadením predbežného opatrenia neúplne zistil skutkový stav. ...

Vo svojom podaní otec uvádza veľmi závažné skutočnosti, o tom, že maloletá [REDAKOVANÉ] mala volať do krízového centra, zúfalým hlasom, predložil nikým nepodpísanú správu riaditeľky [REDAKOVANÉ] zo dňa 16.01.2015 [REDAKOVANÉ] ktorú poslala Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, ktorý je v konaní kolíznym opatrovník mal. [REDAKOVANÉ] a háji jej záujmy, v ktorej sa uvádza, že matka na dieta kričí, vyhrážam sa mu, že ho zbije a pod. Je prinajmenšom zaujímavé, odkiaľ takúto správu, na ktorej založil svoje rozhodnutia odvolací súd, otec získal, avšak pre sťažovateľa je priam šokujúce, že odvolací súd si žiadny spôsobom tieto zavádzajúce informácie neosvedčil. Odvolací súd nezaslal podanie otca, Krajskému súdu doručené dňa 20.01.2015, ani sťažovateľovi ani kolíznemu opatrovníkovi, aby si informácie aspoň v minimálnej miere preveril. Pritom kolízny opatrovník maloletej [REDAKOVANÉ], Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, si sťažovateľa k uvedenému obvineniu predvolal a vykonal rozsiahle šetrenie a preverenie uvedených informácií poskytnutých otcom. Maloletá [REDAKOVANÉ] zo správania otca a starého otca (otca maloletej), ktorí ju donútili zavolať na krízové centrum (z t. č.

otca uvedeného v zázname [REDAKOVANÉ]), kázali jej čo má povedať a v dňoch 13.12.2014 a 14.12.2014 jej prikázali poslať maily (z firemného mailu otca [REDAKOVANÉ]) na uvedené krízové centrum, ktoré jej diktovali, bola mimoriadne rozrušená a sťažovateľ s ňou opakovane musel vyhľadať pomoc psychológa [REDAKOVANÉ] so sídlom v Bánovciach nad Bebravou, naposledy v dňoch 14.01.2015 a v dňoch 05.02.2015. Od psychologičky sa sťažovateľ o tomto všetkom dozvedel, pričom maloletá [REDAKOVANÉ] nezabudla zdôrazniť, že otec s dedkom jej zakázali s matkou o tom hovoriť.

Zároveň sťažovateľ poukazuje na postup odvolacieho súdu, kedy podľa sťažovateľovi dostupných bol spis pridelený na konanie a rozhodnutie senátu [REDAKOVANÉ], na základe čoho sa zmenil zákonný sudca sťažovateľ skutočne nevie. Tiež sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že odo dňa, keď otec „doplnil“ svoje podanie dňa 20.01.2015 až do vydania rozhodnutia do 28.01.2015 sa spis nachádzal mimo budovy súdu u sudkyne, ktorá ho doma i študovala. Sťažovateľovi bolo znemožnené nahliadnuť do spisu na Krajskom súde v Trenčíne, z čoho sťažovateľ nadobudol zvláštny pocit akejsi kabinetnej justície, kedy jeden účastník konania predloží podanie obsahujúce závažné obvinenia druhého účastníka a konajúci súd odmietne možnosť tomuto účastníkovi sa akokoľvek brániť a za 5 pracovných dní od predloženie takéhoto nepravdivého obvinenia arbitrárne rozhodne.»

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 6CoP/5/2015 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6CoP/5/2015-329 zo dňa 28.01.2015 sa zrušuje vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,73 EUR..., ktorú je Krajský súd v Trenčíne povinný vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Silvie Bartkovej do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľka zároveň navrhla, aby „*Ústavný súd pred rozhodnutím o tejto ústavnej sťažnosti odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, teda uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6CoP/5/205-329 zo dňa 28.01.2015*“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného

práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu z 28. januára 2015, ktorým krajský súd v odvolacom konaní zmenil uznesenie okresného súdu z 28. novembra 2014 o nariadení predbežného opatrenia v konaní vedenom o návrhu sťažovateľky o zmenu úpravy styku otca maloletej s maloletou tak, že návrh sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich práv postupom krajského súdu tým, že jej (ani kolíznemu opatrovníkovi) krajský súd nedoručoval podanie otca doručené krajskému súdu 20. januára 2015 v priebehu odvolacieho konania, a tým jej odňal možnosť konať pred súdom, keď jej neumožnil vyjadriť sa k skutočnostiam uvádzaným v tomto podaní. Podľa sťažovateľky krajský súd vychádzal pri svojom rozhodovaní z tohto podania otca maloletej a na jeho podklade rozhodol.

Podľa sťažovateľky k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo aj tým, že krajský súd „*si žiadnym spôsobom nepreštudoval, dokonca ani len nepovšimol*“ vyjadrenie sťažovateľky k odvolaniu, dokonca v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že sťažovateľka sa k odvolaniu otca maloletej nevyjadřila.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv odňatím možnosti konať pred súdom sťažovateľka poukázala na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3 Cdo 24/2011, 3 Cdo 213/2011, 3 Cdo 129/2011, 3 Cdo 258/2012), ako aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 13. januára 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike.

Sťažovateľka vidí porušenie ňou označených základných práv aj v samotných podľa nej nesprávnych záveroch krajského súdu o tom, že v danom prípade neboli splnené podmienky na úpravu styku otca s maloletou predbežným opatrením. Podľa sťažovateľky okresný súd dostatočne zistil skutkový stav a učinil správne závery, keď sťažovateľkou navrhované predbežné opatrenie nariadil a *„Nie je... pravdou, že súd I. st. rozhodol len na základe správy kolízneho opatrovníka, ako to mylne konštatuje odvolací súd“*.

V závere svojej sťažnostnej argumentácie sťažovateľka poukazuje aj na zmenu zákonného sudcu v konaní vedenom krajským súdom a na to, že dôvody tejto zmeny jej nie sú zrejmé.

Ústavný súd poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd pre posúdenie opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietaný postup a uznesenie krajského súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia.

Krajský súd v relevantnej časti odôvodnil svoje uznesenie takto:

„Predbežné opatrenie, ktoré je procesnoprávnym inštitútom, má zabezpečiť úpravu v právnych vzťahoch, ktoré sú ohrozené, narušené, alebo vtedy, ak je ohrozený výkon rozhodnutia.

Predbežné opatrenie má dočasný charakter a je opodstatnené vtedy, keď nie je možné definitívne rozhodnutie vo veci samej.

Zákonná úprava predbežných opatrení v ustanovení § 75 O. s. p. vo svojej hypotéze predpokladá vecne legitimovaného navrhovateľa, osvedčenie jeho práva, ako aj skutočnosti, z ktorých bude zrejmá potreba dočasnej úpravy vzťahov.

Odvolaací súd po preskúmaní veci dospel k právnemu záveru, že v danej veci nie sú splnené zákonné predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia v podobe obmedzenia kontaktov dieťaťa so svojím otcom, s ktorým má pozitívne citové vzťahy a má takéto vzťahy aj so starými rodičmi, s ktorými je v kontakte v čase, keď je u otca. Je treba zdôrazniť, že kolíznym opatrovníkom konštatované ťažkosti dieťaťa, ktoré vyplývajú z patovej komunikácie rodičov, nemožno odstrániť redukciou kontaktov dieťaťa s otcom a starými rodičmi, ku ktorým má pozitívne citové väzby, ktoré napokon uvádza aj kolízny opatrovník a toto vyplýva aj zo znaleckého dokazovania.

Súd za takýchto okolností nemôže rezignovať a negatívne správanie rodičov navzájom za prítomnosti dieťaťa riešiť redukciou kontaktov dieťaťa s rodičom, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti.

Tuže namieste, v prípade preukázaných negatívnych prejavov rodičov navzájom, aby sa uložili výchovné opatrenia podľa § 37 Zákona o rodine.

V danej veci, s poukazom na vyššie uvedené, bolo potrebné, najmä s akcentom na najlepší záujem maloletého dieťaťa, rozhodnutie okresného súdu, ktorým výrazne redukoval kontakty dieťaťa s otcom a tým aj so starými rodičmi, zmeniť a návrh matky na predbežné opatrenie zamietnuť.“

Ústavný súd po oboznámení sa s uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu dospel k záveru, že sťažnostná argumentácia sťažovateľky nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa relevantne vysporiadal so všetkými skutočnosťami rozhodnými v danej veci a svoje závery dostatočne odôvodnil, tak ako sú citované. Ústavný súd preto nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Pokiaľ podľa sťažovateľky krajský súd v napadnutom uznesení „*mylne*“ konštatuje, že okresný súd rozhodol len na základe správy kolízneho opatrovníka, je potrebné poukázať na to, že krajský súd v tejto časti odôvodnenia svojho uznesenia v plnom rozsahu vychádzal z odôvodnenia uznesenia okresného súdu, ktorý sám konštatuje, že pri svojom rozhodovaní vychádzal z predmetnej správy kolízneho opatrovníka.

Ústavný súd konštatuje, že neobstojí ani tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého krajský súd pri svojom rozhodovaní mal vychádzať z podania otca ako odvolávateľa, ktoré nebolo doručované sťažovateľke, o čom svedčí samotné už citované odôvodnenie uznesenia krajského súdu. Naopak, zo záverov krajského súdu je zrejmé, že tieto vychádzali rovnako ako závery okresného súdu zo správy kolízneho opatrovníka v spojení so závermi znaleckého dokazovania vykonaného vo veci samej, a nie z podania otca maloletej.

V súlade s Občianskym súdnym poriadkom je na posúdení konajúceho súdu, kde je rozumná hranica pre ukončenie vzájomnej konfrontácie medzi podaniami účastníkov. Ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach danej veci krajský súd túto hranicu ustálil bez možnosti porušenia ústavných práv sťažovateľky. Pri okolnostiach danej veci nie je možné opomenúť, že išlo o rozhodovanie o predbežnej úprave pomerov.

Vzhľadom na uvedené v posudzovanom prípade neobstojí námietka sťažovateľky o rozpornosti napadnutého postupu a uznesenia krajského súdu s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva.

Pokiaľ sťažovateľka hoci len okrajovo vo svojej sťažnosti zdôrazňuje, že podľa nej došlo v danej veci k zmene zákonného sudcu a dôvody tejto zmeny jej nie sú zrejmé, ústavný súd konštatuje, že v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie vo veci), a keďže táto časť sťažnostných námietok v petite jej sťažnosti nebola premietnutá namietaním porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemal zákonný dôvod sa ňou zaoberať. Napriek uvedenému ústavný súd považuje za potrebné dodať, že za zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy treba zásadne považovať toho, kto bol určený na prerokovávanie veci v súlade s rozvrhom práce súdu. Ak však nastanú okolnosti odôvodňujúce presun takto pridelenej veci (resp. agendy) na iného sudcu pre dôvody uvedené v právnom predpise, tak aj sudcov, ktorým boli veci následne pridelené, treba takisto považovať za zákonných sudcov podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Keďže ústavný súd nezistil možnosť sťažovateľkou namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky v celom rozsahu sa ústavný súd jej ďalšími nárokmi už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2015